

Koncepce Českého institutu pro akreditaci, o.p.s.

(platná od 1. ledna 2020)

1 Aktuální situace

Koncepce ČIA je základní strategický dokument, vyjadřující poslání společnosti a vymezující oblasti působnosti. Koncepce stanovuje základní rámec fungování ČIA, a to s ohledem na dlouhodobý rozvoj ČIA a zájmy zainteresovaných stran. Revidovaná koncepce ČIA navazuje na Strategii Evropské organizace pro spolupráci v oblasti akreditace (dále jen EA) 2025.

Význam akreditace subjektů posuzování shody se v posledních desetiletích podstatně zvýšil. Evropská komise (ES) a členské státy Evropského sdružení volného obchodu (EFTA) uznaly, že akreditace je nezbytná pro správné fungování transparentního a na kvalitu orientovaného trhu i proto, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany veřejných zájmů, jako je např. zdraví, bezpečnost a ochrana životního prostředí.

S účinností od 1. ledna 2010 byla akreditace zakotvena jako preferovaný nástroj ověřování a prokazování odborné způsobilosti subjektů posuzování shody nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93 (dále jen nařízení 765/2008), které poprvé stanovil právní rámec pro poskytování akreditačních služeb v celé Evropě.

ČIA jako jeden z členů EA a signatář MLA EA při své činnosti akceptuje požadavky nařízení 765/2008. Na základě pověření ČIA k provádění akreditace rozhodnutím Ministerstva průmyslu a obchodu (č. 135/98 z 1. 7. 1998) a rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu (č. 319/2009 ze 17. 12. 2009) o notifikaci ČIA Komisi ES, působí ČIA v České republice jako jediný vnitrostátní akreditační orgán oznámený Evropské komisi, oprávněný provádět mezinárodně uznávanou akreditaci v souladu s tímto právním předpisem.

ČIA je současně zástupcem České republiky v mezinárodních organizacích zabývajících se akreditací - Evropské organizaci pro spolupráci v oblasti akreditace (EA), International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC), International Accreditation Forum (IAF) a Forum of the Accreditation and Licensing Bodies (FALB).

Akreditační služby zajišťuje ČIA, s využitím zpětné vazby od uživatelů a jejich požadavků, v kvalitě požadované harmonizovanými normami využívanými pro akreditaci (normy harmonizované k nařízení 765/2008) a dokumenty mezinárodních organizací zabývajících se akreditací.

2 Vize Českého institutu pro akreditaci

Usnadňovat výkon státní správy poskytováním nezávislého ověření a formálního potvrzení odborné způsobilosti subjektů posuzujících shodu, a to jako vnitrostátní akreditační orgán České republiky uznaný Evropskou komisí. Aktivním působením v mezinárodním společenství přispívat ke zvyšování úrovně akreditačních služeb v souladu s vědeckým a technologickým pokrokem v celosvětovém měřítku.

Být zdrojem důvěry v udělované akreditace a v akreditační systém umožňující široké uznání výsledků činnosti akreditovaných subjektů posuzujících shodu, a tím podporovat volný pohyb osob, služeb a zboží.

Naplňování naší vize je založeno na těchto firemních hodnotách:

- nezávislost,
- objektivita,
- nestrannost,
- odbornost,
- důvěrnost.
-

Strategické cíle

1. Poskytovat komplexní služby akceptovatelné subjekty a ostatními stranami zainteresovanými na akreditaci v souladu s národní a evropskou legislativou při dodržení všech požadavků ČSN EN ISO/IEC 17011 a mezinárodních organizací zabývajících se akreditací.
2. Zabezpečovat trvalý soulad akreditačního systému spravovaného ČIA s požadavky a praxí mezinárodních organizací zabývajících se akreditací, doložený uzavřením příslušných mnohostranných dohod o vzájemném uznávání výsledků akreditace.
3. Podílet se na tvorbě evropských i světových pravidel akreditace.
4. Spolupracovat se zúčastněnými i zainteresovanými stranami.
5. Zvyšovat povědomí o akreditaci, propagovat, prosazovat a popularizovat služby poskytované ČIA.
6. Zabezpečovat čitelný, objektivní, důvěryhodný, nediskriminační a ekonomicky stabilní akreditační systém ČR spravovaný ČIA, schopný pružně reagovat na požadavky a potřeby veřejné správy a trhu.
7. Rozvíjet a zdokonalovat akreditační systém ČR s využitím moderních informačních a komunikačních technologií (např. blockchain), redukovat počty dokumentů a snižovat administrativní zátěž, směřovat k plné elektronizaci akreditačního procesu i ostatních procesů v ČIA.
8. Rozvoj služeb podpořit komplexní elektronickou komunikací uvnitř i vně ČIA.
9. Zajistit dostatečný počet kompetentních pracovníků, trvale zajišťovat jejich profesní rozvoj a vhodné materiálové zdroje pro provádění všech činností ČIA.

10. Zajistit vhodný model financování zajišťující stabilní a kvalitní fungování ČIA v dlouhodobém horizontu zajišťující přístup českých subjektů posuzování shody k akreditačním službám v plném rozsahu umožňující jejich mezinárodní konkurenceschopnost.

3 Zainteresované strany

Všechny osoby, organizace a instituce, které jsou zapojené do akreditace nebo zainteresované na akreditaci, mají zájem na řádném fungování a rozvoji nezávislého akreditačního systému ČR spravovaného ČIA. Proto jakékoliv návrhy strategických rozhodnutí musí být hodnoceny i z pohledu zainteresovaných stran, při zajištění jejich vyváženého zastoupení pro objektivní a nestranné fungování ČIA.

Akreditované posuzování shody je nezbytnou součástí mezinárodní infrastruktury kvality (dále jen IQI). Při účinném využívání hraje akreditace důležitou roli v národním, evropském i světovém obchodu, přispívajícím k inovacím, používání technologií a znalosti k ochraně spotřebitelů a životního prostředí. Kromě mezinárodní infrastruktury kvality (IQI), každá země má národní infrastrukturu kvality (NQI). Zahrnuje národní instituce, které poskytují rámec, a služby pro zvyšování kvality a bezpečnost produktů a služeb nabízených na domácím i zahraničním trhu. Tři koncepční pilíře QI se vzájemně doplňují a vzájemně se podporují: standardizace, akreditované posuzování shody a metrologie.

(schéma tvoří obrázek v závěru tohoto dokumentu).

Zainteresovanými stranami v oblasti akreditace jsou:

- Orgány veřejné správy (státní správy, územní samosprávy) – využívají akreditované subjekty pro činnosti vykonávané z pověření státu (autorizace/notifikace/ohlášení) a podporují využívání akreditace v oblasti regulované unijními i národními právními předpisy;
- Subjekty posuzování shody a další zákazníci – očekávají kvalitní dostupné služby, poskytované nejlepšími odborníky v týmech posuzovatelů a akreditaci, jejich výsledky jsou uznávané na odpovídajícím území (EU, ostatní regiony);
- Uživatelé služeb orgánů posuzování shody (akreditovaných subjektů) – očekávají dostupné, důvěryhodné a na odpovídajícím území uznávané nálezy (např. výsledky zkoušek, certifikáty, protokoly);
- Spotřebitelé / spotřebitelská sdružení – očekávají kvalitní služby od akreditovaných subjektů využívaných pro ochranu spotřebitelů – spotřebitel nemá erudici a finanční prostředky, aby se účinně bránil;
- Podnikatelé a jejich sdružení – očekávají nejen přístup ke službám posuzování shody, ale i možnosti výběru z širokého spektra subjektů posuzování shody a zajištění uznávání jejich výsledků v obchodních vztazích;
- Správní rada – očekává poskytování služeb, a to v celém rozsahu specifikovaném Zakládací listinou a pověřením Ministerstva průmyslu a obchodu, za odpovídající úhradu;

- Management – očekáváním jsou spokojené zainteresované strany i subjekty posuzování shody a další zákazníci, uznávání výsledků akreditace na odpovídající úrovni; vytváří podmínky pro získávání a udržování - kvalifikovaných, kompetentních a odpovědných pracovníků;
- Zaměstnanci – očekávají stabilitu společnosti (pracovních míst), odpovídající odměňování a uznání, funkční systém řízení lidských zdrojů a s tím spojené možnosti odborného růstu a rozvíjení tvořivého myšlení, moderní pracovní prostředí a technické vybavení.

Za podpory zakladatele nebo jeho prostřednictvím ČIA trvale zdůrazňuje, že transparentní akreditace má být považována vnitrostátními orgány veřejné moci v celé Evropské unii za výsadní prostředek dokládající odbornou způsobilost subjektů posuzování shody. Akreditace současně představuje efektivní nástroj podporující činnost orgánů státní správy nástroj pro podporu činností/aktivit orgánů státní správy a ostatních zainteresovaných stran.

4 Zdroje ČIA

Z důvodu zachování ekonomické stability je založeno hospodaření ČIA na těchto zásadách:

- Působit na neziskovém základě (dle čl. 4 odst. 7 nařízení 765/2008),
- Komunikovat se zakladatelem ČIA tak, aby byly zajištěny náležité finanční zdroje pro řádné plnění úkolů, včetně plnění zvláštních úkolů, jakými jsou např. činnosti v rámci evropské a mezinárodní spolupráce v oblasti akreditace a činnosti nutné k podpoře veřejné politiky, které nejsou financovány z vlastních zdrojů (dle čl. 4 odst. 9 nařízení 765/2008) formou dotace;
- Zajišťovat dlouhodobě vyrovnané hospodaření pokrývající náklady na prováděné služby, kladný výsledek hospodaření odvádět do rezervního fondu ke krytí případných možných výkyvů;
- Za podpory zakladatele ČIA jednat s ústředními orgány státní správy o aktivní účasti ČIA na legislativních úpravách s cílem využívání akreditačního systému v souladu s nařízením 765/2008, spravovaného ČIA a tím zajistit rozšíření objemu poskytovaných akreditačních služeb;
- Zvyšování nominálních mezd nad rámec inflace realizovat (pokud to dovolí dosažené tržby) pouze do takové výše, aby trend růstu celkových mezd v ČIA nepřevýšil trend růstu mezd v ČR (klouzavě podle průměru za předchozí rok).
- Úspory a zefektivnění akreditačního procesu realizovat rozvojem akreditačního informačního systému, využíváním nových IT technologií, využíváním informací ze základních registrů veřejné správy a vytvořením nezbytných technickoorganizačních a finančních podmínek pro výměnu elektronických dokumentů směřovat k plné elektronizaci činnosti ČIA včetně akreditačního procesu, a tím i ke snížení administrativní zátěže subjektů posuzování shody a ČIA.

5 Oblasti rozvoje nových služeb

Rozvíjet činnost ČIA v souladu s pověřením a oznámením Ministerstva průmyslu a obchodu a pravidly Evropské organizace pro spolupráci v oblasti akreditace (EA) a dalších mezinárodních organizací zabývajících se akreditací (ILAC, IAF a FALB) a reagovat na vývoj v oblasti akreditace a posuzování shody. Rozšiřuje spektrum nabízených služeb tak, aby zajistil subjektům posuzování shody přístup k plnému rozsahu definovaných oblastí akreditace v plném rozsahu definovaných oblastí akreditace.

Rozvoj služeb musí být v souladu s předpisy EU a právními předpisy ČR. Nové služby projednávat s příslušnými zainteresovanými stranami, zejména pak s ústředními orgány státní správy kompetentními v dané oblasti.

Pro následující období je, v souladu se Strategií EA 2025, rozvoj služeb ČIA zaměřen na nové oblasti posuzování shody, v souladu s požadavky harmonizovaných norem využívaných k akreditaci.

Praha, dne 14. listopadu 2019

* * *

Obr. 1 – Mezinárodní infrastruktura kvality (INTERNATIONAL QUALITY INFRASTRUCTURE „IQI“)

IQI označuje instituce, systémy a metody, které musí být zavedeny, provozovány, používány a důvěryhodné na trhu, aby se zajistilo, že produkty a služby jsou bezpečné, spolehlivé a v souladu s nimi funkční a kvalitativní požadavky.

